

Heidi Enwald

BMF:n syysseminaari jalosti yhteistyöstä voimaa

Tiedätkö mikä on BMF? Myönnän että minä en tiennyt ennen kuin ystäväni kysyi minua mukaansa BMF:n syysseminaariin. Lyhenne tulee nimestä Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry ja kyseessä on lääke- ja terveystieteiden sekä lähialojen kirjasto- ja tietopalveluammattilaisten yhdistys, joka on perustettu 1980. Jäseniä yhdistyksellä on reilut 100.

Syysseminaarin otsikko oli ”Yhteistyöstä voimaa!” ja seminaari järjestettiin Tieteiden talolla, Helsingissä 14.11.2014. Aihe oli käytännönläheinen ja liittyi hyvien käytäntöjen jakamiseen ja toimivien yhteistyömuotojen esittelyyn. Seminaari koostui kuudesta pitkästä esityksestä, kolmesta pikaesityksestä, posterisessioista ja työpajasta.

BMF:n puheenjohtajan Tuulevi Ovaskan avattua seminaarin Leeni Lehtiö kertoi meille Turun yliopiston kirjastolla toimivaksi todetusta opinnäytetöiden tekijöiden tiedonhaun klinikasta. Klinikoihin osallistuivat niin kandidaatin tutkielmaa, pro gradu -työtä kuin väitöskirjaakin tekevät sujuvasti samalla kertaa. Kyseessä on vapaaehtoinen opetustilaisuus, johon otetaan kerralla maksimissaan 10 osallistujaa. Kaksi informaattikkoa kiertelee osallistujien keskuudessa ohjaten hakulausekkeiden muodostuksessa sekä tietokantojen valinnassa ja käytössä. Jo pelkkä osallistujien kannustaminen on tärkeää, sillä opiskelijat eivät välttämättä luota kykyihinsä.

Tiedonhaun opetuksesta suuntasimme katseemme tutkijoiden näkyvyyteen. Tiina Heino Terkosta (Helsingin yliopisto) esitteli Terkon palveluita tutkijoille. Terkko Kudos –teemaprofiili kerää kaikki näkyvyyspalvelut saman linkin taakse. Näkyvyyteen liittyviä palveluita ovat mm. Scholar Chart, Top Cited, CiteULike, ImpactStory ja Mendeley. ”The more you get visibility the more you get impact to your research” esittelykalvot meille vakuuttivat.

Ennen pikaesityksiä saimme kuulla BMF:n jäsenille tehdyn sähköpostikyselyn tuloksista. Kyselyyn vastasi 55 henkilöä eli 51 prosenttia kaikista BMF:n jäsenistä. Kysely koski mm. kollegiaalisen vertaistuen merkitystä, suhtautumista oppimateriaalien ja kokemusten jakamiseen, markkinointiyhteistyötä, palveluiden tuotteistamiseen liittyvää yhteistyötä, tiedonjakamista ja yhteistyötä informaatiotutkimuslaitosten ja alan koulutusorganisaatioiden kanssa. Näistä kollegiaalinen vertaistuki, oppimateriaalinen ja hyvien käytäntöjen jakaminen koettiin erittäin tärkeiksi. Lisäksi kirjastoammattilaisten olisi opeteltava tuotteistamaan ja markkinoimaan palveluita ja myös ammatillinen täydennyskoulutus katsottiin välttämättömäksi. Kyselyn avoimissa kommentteissa nousi esille muun muassa, että monet työskentelevät yksin, mutta haasteet ovat silti samanlaisia, pyörää ei kannata keksiä uudelleen ja parhaat innovaatiot syntyvät kun tutkimus ja käytäntö kohtaavat. Suurin osa (71%) vastanneista suhtautui yhteistyöhön informaatioalan oppilaitosten kanssa myönteisesti ja näki tässä paljon mahdollisuuksia. Kuitenkin lähes kolmannes vastaajista ei osannut sanoa kantaansa (24%) tai suhtautui aiheeseen kielteisesti (5%). Tulipa avoimissa kommentteissa palautetta siitäkin, että informaatiotutkimus on etääntynyt liikaa käytännöstä.

Pikaesityksinä Mari Elisa Kuusniemi kertoi Terkon Pubmed-koulutuskonseptista, Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän Päivi Ukkonen kuvasi vuoden 2015 alussa alkavaa ”kirjasto- ja tietopalvelut on wheels” toimintaa. Lisäksi THL:n Ritva Miikki jakoi kokemuksiaan asiakastyössä käteviksi osoittautuneista käsittekarttaohjelmista. Lounaan jälkeisessä posterisessiossa Tampereen yliopiston kirjaston edustajat Saila Huuskonen ja Maritta Tuhkio esittelivät Tilaa

informaatikko -palvelua. Palvelu toimii tutkijoiden ja tulevien tutkijoiden tukena.

Iltapäivän osuus käynnistyi työpajatoiminnalla. Meidät oli arvottu kolmeen ryhmään ja ryhmissä käsiteltiin seuraavia aiheita: oppimateriaalinen jakamisen mahdollisuuksia, yhteistyötä oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa sekä uusiin haasteisiin tarttumista ja tulevaisuuden rooleja lääke- ja terveystieteiden sekä lähialojen kirjasto- ja tietopalveluammattilaisten työssä.

Päivän jälkimmäisen osan seminaariesitykset liittyivät opetukseen. Erja Huovila kertoi Laurea-ammattikorkeakoulussa toteutetusta informaation ja lehtorin yhteisopettajuudesta. Luennolla lehtori puhuu hoitotyöstä ja informaatikko nostaa aiheeseen liittyen esille tiedonhauksen näkökulman. Opinnäytetöiden tiedonhakuun liittyen heilläkin on käytetty tiedonhauksen pajoja. Yhteisopettajuus on koettu lehtorien puolelta välillä työlääksi, mutta parhaimmillaan siinä voidaan päästä syvään moniammatilliseen yhteistyöhön ja monialaisen asiantuntijuuden jakamiseen. Aiheesta lisää tässä samassa Informaatiotutkimus-lehden

numerossa julkaistussa Johanna Lahtisen artikkelissa ”Kirjaston, koulutuksen ja työelämän asiantuntijayhteistyö hoitoalan hankkeessa: jaetun opettajuuden haasteet”.

Turun yliopiston kirjaston edustaja Elise Johansson kertoi Flipped classroom –muotoisesta tiedonhaunopetuksesta lääketieteilijöille. Opiskelijat saavat ennakkomateriaalin, jonka he opiskelevat itsenäisesti. Tämän jälkeen lähitapaamisessa ei keskitytä enää luennointiin vaan harjoittelemaan ennakkomateriaalista opittuja asioita. Ennakkomateriaalina opinnoissa käytettiin kalvopaketteja ja videoita. Viimeisenä puheenvuorona Itä-Suomen yliopiston kirjastolta Tuulevi Ovaska, Maarit Putous, Aino Taskinen ja Tarja Turunen esittelivät jakamaansa opetus-tehtävää kansainvälisten terveystieteiden opiskelijoiden tiedonhaun opetuksessa.

Kaiken kaikkiaan päivät olivat antoisat ja myös valottivat kattavasti lääke- ja terveystieteiden kirjasto- ja tietopalveluammattilaisten arjen haasteita. BMF:n syysseminaarin kalvot löytyvät sivuilta: <http://www.bmf.fi/Tapahtumat>